



## ЕВРОПЕЙСКА НОЩ НА УЧЕНИТЕ, СОФИЯ

### 29 – 30 септември 2023

29 септември 2023	
<u>Античен културно-комуникационен комплекс Сердика</u> , пл. Независимост №1, подкуполното пространство	
16.00 - 22.00	<b>К-ТРИО ЗА ВСИЧКИ: Европейски щанд</b>
16.00 - 22.00	<b>К-ТРИО ЗА ВСИЧКИ: Наука с принос за обществото и регионалното развитие</b>
16.00 - 22.00	<b>К-ТРИО ЗА ВСИЧКИ: Кабинети по любопитство</b>
16.00 - 22.00	<b>К-ТРИО ЗА ВСИЧКИ: Постерна изложба</b>
16.00 - 17.30	<b>К-ТРИО КОНКУРСИ: Кариерите на YES (семинар на лауреатите)</b>
18.30 - 19.00	<b>ОТКРИВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА НОЩ НА УЧЕНИТЕ</b> <u>Античен културно-комуникационен комплекс Сердика</u> София, пл. Независимост №1, подкуполното пространство <i>Официални гости и организатори</i>
19:00 - 22:00	<b>К-ТРИО ЗА ВСИЧКИ: Историческа вечер на открито</b>

29 септември 2023		
<b>Единен център за иновации на БАН</b> гр. София, 1113, ул. Акад. Г. Бончев, бл. 26Б		
10.30-12.30	<b>„Бизнес модели за технологичен трансфер и комерсиализация на научни продукти и резултати от научна и развойна дейност“</b>  По време на кръглата маса ще бъдат обсъдени важни и актуални въпроси свързани с комерсиализацията на научни продукти и резултати от научна и развойна дейност. Тематиката на кръглата маса позволява да бъдат дискутирани идеи за подобряване на резултата от прилагане на съществуващите практики за постигане на синергия при работата на представителите на научната област с индустрията и бизнеса. Фокусът е да се търсят решения, като например такива при осъществяване на трансдисциплинарно сътрудничество в научните области за стратегическо бизнес планиране. Основната цел на кръглата маса е да събере на едно място всички заинтересовани страни, като предостави форум за дискусия и споделяне на опит и резултати от комерсиализация и технологичен трансфер на обекти на интелектуална собственост.	<b>Кога: 29.09.2023 г.</b> <b>Хибридно</b> <b>Къде:</b> Единен център за иновации на БАН <b>гр. София 1113,</b> <b>ул. „ Акад. Г. Бончев“ бл. 26Б</b> <b>и</b> <b>Онлайн:</b> <a href="https://us06web.zoom.us/j/84149299113?pwd=dkRBYTFZGFKWXkvcC9rTUUpDbWhXZz09">https://us06web.zoom.us/j/84149299113?pwd=dkRBYTFZGFKWXkvcC9rTUUpDbWhXZz09</a>  <b>За регистрация:</b> <a href="https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdv-LUKjdiWqPUfqXDEQH0t4oO8-FgGEJu0jkjXfv3gHgHg_Q/viewform?usp=sharing">https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdv-LUKjdiWqPUfqXDEQH0t4oO8-FgGEJu0jkjXfv3gHgHg_Q/viewform?usp=sharing</a>


30 септември 2023	
Археологическа експозиция „Антична Сердика“, бул. Мария Луиза №2	
11.00-16.00	<b>К-ТРИО ЗА ДЕЦА: Кабинети по любопитство</b>

## 29 септември 2023

[Античен културно-комуникационен комплекс Сердика](#)  
София, пл. Независимост №1, подкуполното пространство

Час	К-TRIO ЗА ВСИЧКИ: Европейски щанд
 Business Support on Your Doorstep	<ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Enterprise Europe Network (EEN)</b> – Европейска мрежа в подкрепа на бизнеса за интернационализация, технологичен трансфер, комерсиализация и достъп до финансиране. Услуги и възможности за бизнеса.</li><li>• <b>Представяне на дейности по Националния план за възстановяване и устойчивост: Платформа за сътрудничество с бизнеса</b></li></ul> <p><b>Модератори:</b> Марин Пандев, д-р Даниела Леви, Теодора Сотирова, Радостина Халачева</p> <p>Единен център за иновации на Българска академия на науките</p>

Час	К-TRIO КОНКУРСИ: Кариерите на YES (семинар на лауреатите)
	<b>Конферентна Зала 1 на АККК „Сердика“</b>
16.00	Начало
17.30	Неформална дискусия

16:00 - 22:00	К-TRIO ЗА ВСИЧКИ: Наука с принос за обществото и регионалното развитие
	<p><b>Щанд на Институт по математика и информатика</b></p> <p>Водещата научна организация в България в сферата на математиката, също така развива и активна образователна дейност, както и множество международни и национални проекти, имащи за цел развитието на потенциала на математическата и информатическата общност в България. На щанда ще бъдат представени следните проекти и програми:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• <b>Научна програма „Повишаване на изследователския капацитет в областта на математически науки (ПИКОМ)“</b> се стреми да привлече водещи и обещаващи млади учени в страната, да повиши международния престиж на българската математика и да създаде съвременни условия за обучение на докторанти и постдокторанти.</li><li>• <b>Ученически Институт по Математика и Информатика</b> е съвместна структура на ИМИ-БАН със СМБ, МФ „Св. св. Кирил и Методи“ и Фондация Еврика, която от 2020г. подкрепя ученици със силен интерес към математиката и информатиката в първите им научни стъпки.</li><li>• Постери на български участници в международни научни конкурси за ученици.</li><li>• 17.30-18.00 Петър Бойваленков, Петър Данчев "Какво съдържа една научна статия по математика" (<b>Конферентна Зала 1 на АККК „Сердика“</b>).</li></ul> <p><b>Модератори:</b> Албена Василева, Анна Брънзова</p> <p>Институт по математика и информатика на БАН</p>



Час	К-TRIO ЗА ВСИЧКИ: Историческа вечер Конферентна Зала 1 на АККК „Сердика“
19.00 – 20.30	<b>Историческа лектория</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Панелът се организира съвместно с Кооперация "ИФ-94" (Сдружение на преподавателите от Историческия факултет, СУ „Св. Климент Охридски“) и цели да представи нови и иновативни изследвания пред широката публика. Ще се проведат следните лекции и дискусии:</li><li>Дендрохронология и история / проф. д-р Надя Манолова, гл. ас. д-р Димитър Димитров</li><li>Службите за охрана в България преди и след 9.IX.1944 г. / проф. дин Веселин Янчев</li></ul>
20.30-22.00	<b>Панел на Школа за историческа фехтовка „МОТУС“</b> <ul style="list-style-type: none"><li>Лекция и демонстрация на историческото фехтовално изкуство от Късното Средновековие по данни от европейски писмени източници.</li><li>През цялото времетраене на програмата ще има специализиран щанд, на който посетителите ще могат да разгледат различни фототипни издания на средновековни и ренесансови фехтовални ръкописи, реконструкции на хладно оръжие и да се запознаят по-подробно с дейностите на ШИФ „МОТУС“</li><li>Кратко представяне на проект на ИБЦТ - БАН "Да преминеш през войната: Средновековният военен опит на Балканите и неговото социално отражение"</li></ul> <b>Модератор:</b> гл. ас. д-р Марио Филипов

16.00 -22.00	К-TRIO ЗА ДЕЦА: Кабинети по любопитство
	<b>„Батерии и водородни технологии и Електрохимични системи за зелена енергия“</b> <p>С демонстрациите се цели да бъде предизвикан интерес у децата и учителите им към опознаване на електрохимичните системи за съхранение и отдаване на електрическа енергия, в т.ч. батерии, горивни клетки и др. водородни системи. Ще бъдат представени в по-елементарен вид принципното им устройство, както и тяхното приложение в съвременните технологии за „зелена“ енергия, чрез демонстриране на атрактивни макети и действащи модели. Учениците ще бъдат обучавани да измерват основен технически показател (напрежение) и ще им бъдат предоставени печатни материали.</p> <p><b>Дейности:</b></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Запознаване с основните елементи и принцип на работа на батериите с нагледни материали и макет;</li><li>- Демонстрация на „плодова“ батерия и „Елемент на Даниел-Якоби“;</li><li>- Измерване на напрежение на различни батерии с волтметър;</li><li>- Демонстрация на електролиза на водата;</li><li>- Демонстрация на моделни детски колички, задвижван от горивни клетки с „изгаряне“ на водород;</li><li>- Демонстрация на модел „Зелен енергиен цикъл“ – електричество, добито от слънчева енергия, се използва за получаване на водород от вода, който в последствие предоставя електрическа енергия при свързването си с кислорода от въздуха и се образува вода;</li><li>- Запознаване с водородната енергетика като технология на бъдещето, чрез печатни брошури и постери.</li></ul> <p>На щанда ще бъдат представени демонстрационни модели и макети на електрохимични системи за производство и съхранение на енергия:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- познати и непознати видове батерии;</li><li>- водородната енергетика - технология на бъдещето: горивни клетки и електролизни клетки</li><li>- водород, произведен с енергия от ВЕИ – вятърна, слънчева, др.</li></ul> <p>В допълнение ще бъдат използвани и нагледни печатни, постерни и видео информационни материали за:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- устройство, принцип на действие и важни характеристики на електрохимичните системи</li><li>- зелен водороден цикъл</li></ul> <p><b>Модератори:</b> доц. д-р Благой Бурдин, доц. д-р Гергана Райкова, гл. ас. д-р Миглена Славова, гл. ас. д-р Емилия Младенова, гл. ас. д-р Тодор Петков, инж. Дина Иванова, г-н Денис Паскалев</p>



Институт по електрохимия и енергийни системи „Академик Евгени Будевски“ на Българска академия на науките

**„Изследване на мозайката при входа на Епископската базилика на Филипопол в контекста на STEAM“**

Целта е едновременно развитие на дигитална компетентност, математическа компетентност, основни компетентности в областта на природните науки и технологиите, компетентност за културна осведоменост и изява чрез изучаване на обекти в Епископската базилика на Филипопол и прилагане на идеи при създаване на художествени произведения.

**Дейности:**

Основната разглеждана задача е свързана с изследване и възстановка на мозайката при входа на Епископската базилика на Филипопол и мозайката „Изворът на живота“. Ще бъдат представени идеи за създаване и използване на компютърни модели, както за възстановка, така и за създаване на художествени произведения в разглеждания стил.

Някои от ресурсите могат да се използват във Виртуалния училищен кабинет по математика на адресите:

<http://cabinet.bg/index.php?contenttype=viewarticle&id=327>

<http://cabinet.bg/index.php?contenttype=viewarticle&id=328>

<https://cabinet.bg/index.php?contenttype=viewarticle&id=329>

<https://cabinet.bg/index.php?contenttype=viewarticle&id=333>

<https://cabinet.bg/index.php?contenttype=viewarticle&id=334>

**Модератори:**

проф. Тони Чехларова (Институт по математика и информатика на Българска академия на науките), гл. ас. Неда Чехларова (Институт по роботика на Българска академия на науките), Койя Чехларова (Тонедико), д-р Даниела Леви (Единен център за иновации на БАН)

**„Археология за деца“**

**Представяне на проект „Игрите и играчките в Древността“**

Национален археологически институт с музей при Българска академия на науките кани най-малките почитатели на науката Археология на интерактивна демонстрация „Игрите и играчките в древността“. Какво представлява науката Археология? С какви играчки са си играели децата през Праисторията и Античността? И с какви игри са се развличали малчуганите в Египет, Гърция, Рим? Служителите на Археологически музей ще се опитат да отговорят на всички тези въпроси, показвайки интересни карти, снимки, предмети и предоставяйки възможността на малките музейни посетители да поиграят на игрите, с които човечеството се забавлява от както свят светува.

**Дейности:**

Сред основните цели на НАИМ-БАН, в неговия стремеж да популяризира културно-историческото наследство на българските земи, е социализацията на музейните колекции чрез образование, предлагащо знание и удоволствие.

Музейната програма се провежда в три основни модула:

- Първият модул стимулира богато опознавателно изживяване на децата и учениците посредством интеракция с оригинални артефакти, с техни реплики и възстановки. Специализираният разказ обяснява науката Археология и представя основните периоди в културно-историческото развитие на българските земи в древността: Праистория, Античност, Средновековие.
- Вторият модул включва адаптирани лекции за забавленията на хората в древността – музика, танц, театър, гладиаторски зрелища, детски играчки, ролеви и настолни игри.
- Третият модул прилага метода „учене чрез преживяване“. Знанията от тематичния кръг „Игрите и играчките в древността“ са усвоявани от децата и учениците под форма на забавление. Практически занятия по игра на йо-йо, ашици, дама и gota (разновидност на морския шах).
- 

**Модератор:**

гл. ас. д-р Калоян Праматаров, отдел „Експозиции“ на Национален археологически институт с музей при Българска академия на науките

**„Геологията – полезна, интересна и забавна“**



Демонстрацията цели представяне на основните клонове на **геологията, която изследва състава, строежа, произхода и развитието на Земята и процесите, които формират скалите и минералите:**

- **петрология** (наука за скалите (магмени, метаморфни и седиментни) и условията при които се образуват);
- **минералогия** (наука за състава, химичните и физични свойства на минералите, техния произход и практическо приложение);
- **геохимия** (наука за състава, разпространението и миграцията на химичните елементи на Земята);
- **тектоника и структурна геология** (науки, изследващи процесите формирали земната кора и нейната еволюция във времето);
- **палеонтология** (наука за изкопаемите вкаменелости на животни и растения от минали геоложки епохи);
- **хидрогеология** (наука за разположението и движението на подземните води в почвите и скалите)
- **инженерна геология** (приложение на геологията към инженерни проучвания с цел да се гарантира, че геоложките фактори по отношение на местоположението, проектирането, изграждането, експлоатацията и поддръжката на инженерните съоръжения са признати и отчетени) и пр.

#### Дейности:

Тези направления ще бъдат атрактивно демонстрирани чрез игри и занимания за деца и ученици в начален етап на обучение, на които ще покажем строежа на Земята, нейните различни части и състав; движението на тектонските плочи; защо се получават земетресенията; защо изригват вулканите; как е изглеждал живота на Земята преди появата на хората и пр.

На аудиторията ще бъдат представени множество интересни геоложки образци (скали, минерали и фосили), както и материали, свързани с изследователската работа на учените геолози. Ще покажем как се определят минерали, как се разпознават различните видове скали, как се определя техния състав, как се определя възрастта на скалите, как се разшифрова запис на древни земетресения в тях, как се изследват природни води. Ще запознаем аудиторията с работата на геолога като учен-естествоизпитател, със значението на геологията като комплексна наука и нейното многостранно практическото приложение.

#### Модератори:

ас. Милена Вецева, ас. Християна Георгиева, ас. Цветомила Владинова  
Геологически институт „Страшимир Димитров“ на Българска академия на науките

#### „In vitro техники за запазването на ценни и застрашени от изчезване лечебни растения“

На щанда на Институт по физиология на растенията и генетика - БАН ще бъдат представени лечебни и ценни за Българската флора микроразмножени растения, получени чрез биотехнологични методи - in vitro техники. Тези методи са надеждни и дават възможност за осигуряване на непрекъснати източници за производство на естествени продукти.

Българските лечебни растения се смятат за едни от най-качествените в света както поради специфичните почвени и климатични условия в страната, така и поради високото съдържание на лечебни вещества. Пълноценното използване на лечебните растения, като непрекъснат източник за производство на естествени продукти за получаване на биомаса и вторични метаболити при контролирани условия, е във възможностите на биотехнологията.

С помощта на in vitro техниките е възможно да се постигне както постоянно качество, така и повишаване на съдържанието на ценни метаболити в растителната култура.

Микроразмножаването е вегетативно размножаване на растенията в in vitro условия, като крайния резултат от него е получаването на нови растения от тъкани на изходни растения, с цел възпроизвеждане на наследствения потенциал на изходното растение. Приема се, че в сравнение с останалите направления на тъканните култури, в момента клоналното микроразмножаване има най-голяма търговска и икономическа стойност в индустрията.

#### Дейности:

Гостите на Европейска нощ на учените 2023 ще имат възможност да се запознаят с микро растения, получени и развиващи се в епруветки/култивационни съдове на агарова (изкуствена) среда, съдържаща различно количество растежни регулатори.

С демонстрацията на in vitro техники ще бъде възможно да се видят част от методите на растителната биотехнология за производство на растения в условия in vitro, използвани за масово производство и натрупване на биомаса, и синтез на вторични метаболити при контролирани условия.

#### Модератор:



гл. ас. д-р Красимира Ташева  
Институт по физиология на растенията и генетика на Българска академия на науките

**„Микроводорасли и микроводораслови биотехнологии“**

На демонстрационния щанд ще бъдат показани основните физиологични и биохимични изследвания, извършвани в ИФРГ-БАН, които водят до полезни биотехнологични и практически решения, а оттам и до пряка научно-техническа помощ, насочена предимно към малки и средни предприятия за промишлено отглеждане на качествена микроводораслова биомаса.

Микроводораслите са едноклетъчни фотосинтезиращи организми с разнообразни форми и размери, отличаващи се със способността си да се размножават за сметка на слънчевата енергия и въглероден диоксид, което им отрежда първичното трофично ниво в хранителните вериги на всяка екосистема.

Предвид сравнително бързият им растеж и относително високото съдържание на ценни вещества, микроводораслите представляват интерес за хранителната и фармацевтична промишлености. През последните десетилетия се наблюдава засилен интерес и към медицинското им приложение. Микроводорасловата биомаса има висока биологична стойност, като наличието на над 100 различни вида каротеноиди, полиненаситени мастни киселини (омега-3, омега-6), белтъци, витамини и минерали я правят здравословна хранителна добавка. Дългогодишни научни разработки доказват, че микроводораслите засилват имунитета, ускоряват регенерацията на тъканите, намаляват хроничната умора и имат антидепресивен ефект.

Целта на демонстрациите е да се предизвика интерес у децата и техните учители към изучаването на перспективни микроводораслови видове, с цел тяхното бъдещо опитомяване и въвеждане в ежедневна употреба.

**Дейности:**

Посетителите ще могат да се запознаят с някои основни и комерсиални видове микроводорасли, посредством микроскопско наблюдение.

**Модератор:**

гл. ас. д-р Иван Илиев

Институт по физиология на растенията и генетика на Българска академия на науките

**„Забавната страна на химията и биологията“**

На щанда на Институт по инженерна химия на БАН най-малките посетители ще имат възможност да се докоснат до възшебството на химията и света на биологията. В дейностите по химия подрастващите ще могат да участват в провеждането на различни химически експерименти с цел наблюдаване на промените, които настъпват във веществата по време на протичане на химичните реакции.

В микробиологичната работилница, предназначена за малки и големи, ще могат да разберат повече за процеса на ферментация, ще имат възможност за рисуване с микроорганизми - изкуството в петри. С помощта на микроскоп ще могат да се наблюдават редица реакции и процеси.

С демонстрациите в двете работилници се цели да бъде предизвикан интерес у децата към по-задълбочено изучаване на химията, биологията и опазването на околната среда, както и да

**Дейности:**

- Провеждане на химически експерименти и наблюдаване на реакциите;
- Рисуване с микроорганизми в петри;
- Обследване на различни препарати под микроскоп.
- 

**Модератори:**

ас. Надя Арменова и ас. Апостол Апостолов

Институт по инженерна химия на Българска академия на науките

16.00 -22.00

**К-TRIO ЗА ВСИЧКИ: Кабинети по любопитство**

**Представяне на Център за компетентност „ХИТМОБИЛ – Технологии и системи за генериране, съхранение и потребление на чиста енергия“. Услуги и възможности за бизнеса**

Изследователите от Институт по електрохимия и енергийни системи „Академик Евгени Будевски“ на



Българска академия на науките ще представят **първия регистриран в България водороден електрокар** за научно-изследователски цели.

Чрез постери и видео материали ще бъдат показан напредъкът по изграждане на **Пилотна линия за производство на литиево-йонни клетки тип „мек пакет“**, която ще позволи да бъдат осъществявани изпитания на активни материали и електролити за литиево-йонни батерии на пред-производствен етап при реални условия и мащаб.

Посетителите на щанда ще се запознаят отблизо с устройството на електрохимични системи, участващи в зеления енергиен цикъл, ролята на водорода като енергиен носител в него и съвременните им приложения за получаване/съхраняване на енергия навсякъде, където е необходима: от транспорт (автомобили, мотоциклети, автобуси, кораби и самолети) до отопление на домове, производствени сгради, енергийни централи и др.

Ще бъдат представени и текущи изследователски проекти, разработки и постижения на ИЕЕС-БАН, както и напредъкът в развитието на Центъра за компетентност „ХИТМОБИЛ“ в полза на индустриалното разгръщане на зелените технологии в страната.

**Модератори:**

доц. д-р Благой Бурдин, доц. д-р Гертана Райкова, гл. ас. д-р Миглена Славова, гл. ас. д-р Емилия Младенова, гл. ас. д-р Тодор Петков, инж. Дина Иванова, г-н Денис Паскалев  
Институт по електрохимия и енергийни системи „Академик Евгени Будевски“ на Българска академия на науките

**Конферентна Зала 3 на АККК „Сердика“**

**„Иновативна методология за интегриране на асистирани технологии в логопедичната терапия при деца и подрастващи“, Представяне на проект по ФНИ „№ КП-06-Н67/1“**

На щанда ще бъдат демонстрирани програмиране на умения за социално асистирани работи с елементи на ИИ.

Ще бъде извършена поредица от демонстрации на уменията на социални работи, които комуникират с нас чрез говорене, слушане, изразяване на емоции и поддържане на контакт с очите.

Ще се демонстрира и използване на платформата на Фурхат, която е отворена и позволява лесно свързване с API на разговорния ИИ, като Wolfram|Alpha API (посетителите ще могат да задават въпроси и да получават отговори по теми свързани с наука и математика) и OpenAI gpt-3.5-turbo.

- Роботът Фурхат - най-развитият социален робот в света.
- Умения на социално асистирани работи Нао в логопедичната практика.

**Модератори:**

проф. д-р Анна Лекова, гл. ас. д-р Паулина Цветкова, гл. ас. д-р Анна Андреева  
Институт по роботика "Св. Ап. и Ев. Матей" на Българска академия на науките

**Конферентна Зала 3 на АККК „Сердика“**

**„БИЗНЕС ПАСПОРТ“ по програма ИНТЕРРЕГ Гърция-България**

Демонстрация на робот за доставки KettyBot, робот за телепрезентации DOUBLE 3 и хуманоиден робот NAO.

- Робот за доставки KettyBot с приложение в ресторантьорството, движи се по предварително създадена карта на помещението и избран режим на работа;
- Робот за телепрезентации DOUBLE 3 – за видеоконференции, дистанционна работа, наблюдение на работници, дистанционно наблюдение на пациенти и др.
- хуманоиден робот NAO с приложения в образованието. Демонстрация на предварително разработени сценарии.

Демонстрациите ще илюстрират все по-широкото използване на работи в бизнеса.

**Модератори:**

доц. д-р Снежана Костова, Станислав Йочев  
Институт по роботика "Св. Ап. и Ев. Матей" на Българска академия на науките

**Конферентна Зала 3 на АККК „Сердика“****„Да учим астрономия с роботите MaxiBot и VeBot“ и „Запознайте се със Spartacus – вашият логистичен помощник. Автономни мобилни роботи“**

Институтът по Роботика демонстрира серията интелигентни сервизни роботи за образованието, част от проекта "OPERA" (Open Project for Education into Robotics and Artificial intelligence - Отворен проект за обучение по роботика и изкуствен интелект).

Ще бъде демонстриран и новият автономен транспортно-логистичен робот „Spartacus“.

**Модератори:**

д-р инж. Ясен Паунски, инж. Искрен Върбанов  
Институт по роботика "Св. Ап. и Ев. Матей" на Българска академия на науките

**Конферентна Зала 3 на АККК „Сердика“****„Машинно самообучение и управление на риска“  
Представяне на Център за компетентност „КВАЗАР“**

На щанда ще могат да се видят приложения на алгоритми за машинното самообучение върху данни от безпилотни летателни апарати (БЛА), както и различни видове обработка на данни от БЛА и симулация на бедствие върху 3D реконструиран терен.

С демонстрацията целим запознаване на посетителите с научната дейност на ИП-БАН и Центъра за компетентност „КВАЗАР“, както и да покажем важността на новите технологии в опазване на критичната инфраструктура и здравето, и живота на хората, чрез наблюдение и превенция. Посетителите ще могат да научат повече за обработката на данни, функциите и устройството на БЛА, както и да опитат симулатор на БЛА.

**Дейности:**

- Изложение на разработки чрез мултимедия;
- Дискусия с посетители;
- Симулатор на дрон, който посетителите може да опитат

**Модератори:**

докторант Момчил Куртев  
Институт по роботика "Св. Ап. и Ев. Матей" на Българска академия на науките

**„Безпилотни авиационни системи“, представяне на проекти „SUDEM“ и „STEAM“**

На щанда на Института за космически изследвания ще бъдат представени:

- Проект **SUDEM** по програма Erasmus+: Обучение на докторанти от България, Украйна, Германия и Нидерландия
- Оборудване за училищни **STEAM** кабинети (Science, Technology, Engineering, Art and Mathematics)

**Дейности:**

Ще бъдат демонстрирани:

- Безпилотна авиационна система (**UAS**) за обучение на докторанти
- Симулатори и тренажори за обучение на дистанционни пилоти на **BAS**
- Високотехнологично оборудване за **STEAM**
- Презентации на завършили и текущи проекти за приложение на **BAS**

**Модератори:**

проф. дн Димо Зафиров, инж. Момчил Георгиев  
Институт за космически изследвания и технологии на Българска академия на науките

**Екология-проблеми и решения**

На щанда на Институт по обща и неорганична химия посетителите ще имат възможност да се запознаят с демонстрации на процеса на биосорбция с достъпни растения, както и ще бъдат показани произведените 3D принтирани катализатори и необработени и след химическа обработка оризови люспи.



В наши дни проблемите, свързани с опазването на околната среда са от изключителна важност. В ИОНХ са разработени иновативни технологии за пречистване на води, почви и въздух. Част от екологичните изследвания са насочени към оценяване, прогнозиране, проследяване на транспорта на химичните замърсители и подобряване на екологичното състояние на хранителната верига вода - почва - почвен разтвор - растителност – животински организми. Използва се комплексен подход, който допълва класическите експериментални изследвания с компютърни моделирания за определяне формите на съществуване на замърсителите, даващи информация за токсичността и биологичната активност на микроелементите. Методът на биосорбция е друг подход, чрез който се извличат метални токсични йони от замърсени водни разтвори. За целта се използват широко достъпни свободно растящи растения (маточина, мащерка, бял равнец, жълт кантарион). Предимствата са ниска цена, висока ефективност, по-малко използване на реактиви, възможност за регенериране на сорбентите, третиране на големи обеми отпадъчни води. Чрез различни химични методи оризовите люспи могат да бъдат използвани като адсорбиращи реагенти за почистване на индустриални води от органични багрила, на разливи от нефт и нефтопродукти и др. Разработени са ново поколение катализатори за опазване на околната среда от вредни емисии, съдържащи летливи органични съединения (метан, пропан и бутан и органични разтвор) чрез използването на ниски по себестойност природни суровини и с помощта на 3Д технологията.

**Модератори:**

гл. ас. д-р Мария Ганчева, техник-химия Катерина Тумбалова, химик Йорданка Тупарова  
Институт по обща и неорганична химия на Българска академия на науките

**„Приказна оптика“**

Посетителите на демонстрационния щанд на ИОМТ-БАН ще имат възможност да се докоснат до колекцията от уникални холограми на исторически и културни артефакти, изработени в Института. Ще бъдат представени процесите на запис и възстановяване на холографско изображение.

С представянето се цели демонстриране на възможността за приложение на холографския запис – например за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство на България и други области от живота.

**Дейности:**

- Изложба на холограми (2-5 броя);
- Презентация за основите на холографията - метод за записване и възстановяване на пълното обемно изображение, основан на явленията интерференция и дифракция
- Постер за ИОМТ;
- Постер, посветен на академик Йордан Малиновски, патрон на ИОМТ-БАН, във връзка с навършване на 100 години от рождението му.

**Модератори:**

проф. д-р Даниела Карашанова, доц. д-р Бранимир Иванов  
Институт по оптически материали и технологии „Акад. Й. Малиновски“ на Българска академия на науките

**„Институт по философия и социология към БАН – изследвания и проекти в полза на човека и обществото“**

Демонстрационен щанд с актуални книги, списания и брошури по изследванията и проектите на ИФС-БАН и екип, който да комуникира резултатите от изследванията и проектите с всички заинтересовани посетители. Ще бъдат представени актуалните изследователски фундаментални и приложни проекти, по които ИФС работи, в сферата на философията и социологията, и открояване на тези елементи, които са от непосредствено и същностно значение, както за отделния човек и личността, така и за различни явления и събития в обществото и света.

**Дейности:**

На щанда посетителите ще имат възможност да се запознаят с дейността на ИФС в полза на човека и обществото и със следните проекти:

- Национален консорциум „SHARE ERIC България“;
- Проект „Дигитално разделение и социални неравенства: равнища, актьори и взаимодействия“ (2021–2023 г.);
- Етика и бъдеще;
- Европейско социално изследване (ЕСИ);
- Проект MILIEU: “Women, Disability and Inclusion – Scientific Excellence in Bulgaria”;



- Проект BEYOND 4.0: Inclusive Futures for Europe BEYOND the impacts of Industrie 4.0 and Digital Disruption / BEYOND 4.0: Приобщаващо бъдеще за Европа. Отвъд въздействието на Индустрията 4.0 и цифровата промяна (2019 – 2023 г.);
- Усъвършенстване на преподаването по философия и гражданско образование (за VIII–XII клас) чрез развиване на ключови компетентности на учениците (2023 г.), и мн. др.

**Модератори:**

проф. д-р Васил Киров, доц. д-р Силвия Борисова, доц. д-р Люба Спасова, гл. ас. д-р Александра Трайкова, гл. ас. д-р Мирослав Бачев, гл. ас. д-р Георги Медаров  
Институт по философия и социология на Българска академия на науките

**„Магнитна левитация на свръхпроводник - ефект на Майснер“**

На щанда на Институт по физика на твърдото тяло, гостите на Европейска нощ на учените ще имат възможност да видят демонстрации със свръхпроводник съставен от итрий-барий-мед-кислород, потопен в течен азот (-196°C). При охлаждане под температурата на свръхпроводящия преход на материала, той се превръща в свръхпроводник и идеален диамагнетик, отблъсквайки приложеното магнитно поле. Поради това, когато неодимов магнит се държи над материала, той започва да левитира и виси във въздуха. Левитационният ефект е едно от най-интересните практически приложения на свръхпроводимостта.

Свръхпроводимостта е едно от най-интригуващите квантови явления във физиката. Всеки свръхпроводим материал притежава уникалното свойство при ниски температури: идеален диамагнетизъм – магнитна левитация в присъствие на външно магнитно поле.

**Модератори:**

доц. д-р Кръстьо Бучков, доц. д-р Благой Благоев, ас. Дамян Делибалтов, Милен Вълковски  
Институт по физика на твърдото тяло на Българска академия на науките

**Проекти и изследвания на Институт по Балканистика с Център по тракология – БАН**

Институтът ще представи щанд с книги, периодика и брошури свързани с проектите и актуалните изследвания в сферата на балканистиката. Ще бъдат представени образователните дейности в сферите на историята и археологията, филологията, социологията, антропология и науки за културата на отделните секции. Чрез своята изследователска образователна дейност ИБЦТ цели да допринесе за ново осмисляне на историческите факти, да насърчи прилагането на по-широк съпоставителен подход и актуална методология в изучаването на историята на региона, съобразени с етническата и културна пестрота на Югоизточна Европа. ИБЦТ е активен участник в разширяването на мрежата на интегрираното европейско изследователско пространство.

Посетителите ще имат възможност да беседват свободно с модераторите

**Модератор:**

Ели Филипова

Институт по Балканистика с Център по тракология на Българска академия на науките

**Сдружение на преподавателите от Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ (Кооперация „ИФ-94“)**

Сдружението организира Лектория „Нови извори и дискуссионни въпроси в историческата наука“ за повишаване професионалната квалификация на учители по история и Историческа лектория "Академичен месец и 1/2", с които представя пред широката публика и учителите по история, най-новите открития на извори и документи, както и последните проучвания по важни теми от българската и световната история.

16.00 -22.00

**К-TRIO ЗА ВСИЧКИ: Постерна изложба**

**„Повърхностен трансфер на патогени“, представяне на проект STOP (Surface Transfer of Pathogens) финансиран по РП „Хоризонт Европа“**

Описание на проекта Европейски проект по програмата „Хоризонт Европа“, по който работи екип от лаборатория Нелинейна и влакнеста оптика на Института по електроника.



Проектът стартира през септември 2022 г. и идеята е чрез физични или химични методи да се направят такъв вид повърхности, които да могат по-дълго време да отблъскват всякакъв вид микроби – бактерии или вируси. За целта групата от ИЕ използва лазерно микро-, наноструктуриране с фемтосекундни импулси. Създадените повърхности са предназначени за места като болници, детски площадки, ресторанти, градски транспорт – места с висок трафик на хора. Планува се микро- и наноструктуриране на повърхности от стомана, мед, и често използвани полимери като полиетилен, които се използват в изработката на дръжки на врати, дръжки в метрото, катерушките на детските площадки, метрото, в операционните и плотовете в кухните на ресторантите, с цел получаване на повърхности, които са антибактериални и могат да запазят тези си качества няколко години. Идеята е да се създадат устойчиви във времето самопочистващи се повърхности, които да са по-ефективни при замърсявания. Координатор на Проекта е университет в Германия – Bundesanstalt für Materialforschung und -prüfung и в него участват 15 партньорски организации от Европа. Ръководител от българска страна е доц. д-р Албена Даскалова, ИЕ-БАН.

**Модератори:**

доц. д-р Албена Даскалова, ас. Лилия Ангелова

Институт по Електроника на Българска академия на науките, Лаб. Нелинейна и влакнеста оптика

**„От пашкул до мускул: как коприната може да стимулира възстановяването на мускулни тъкани“**

**Описание:** Мускулните наранявания са често срещана травма, която изисква прецизно излекуване за пълното възстановяване на тъканта. По време на възстановителния процес съществува рискът от неправилно зарастване на увредения мускул и по този начин може да се ограничат неговите функции. Поради тази причина нараства нуждата от въвеждането иновативни материали, които да спомогнат правилното възстановяване на тъканта. Фиброинът е основен съставен белтък, изграждащ коприната. Той може да бъде използван за създаването на тънки биосъвместими филми, които са подходящи за имплантация при мускулна травма. Заедно с UAS Technikum Vienna, ние от FemtoScience Application Group (Институт по електроника, БАН) разработваме методология, която включва създаването на тънки филми от фиброин и последвалото им повърхнинно структуриране чрез фемтосекунден лазер. Целта на проекта е да се реализират клетъчни матрици с микронабраздявания, които да стимулират паралелната ориентация и растеж на мускулните клетки. По този начин се подпомага правилното формиране на мускулната тъкан. Екипът на нашия европейски проект вярва, че подходът ни може да спомогне развитието на научните постижения в областта на регенеративната медицина и да допринесе за подобряване качеството на живот на хората.

**Модератор:**

Емил Филипов

Институт по електроника на Българска академия на науките

**„Геогенни изследвания на радоновия потенциал за оценка на радоновия индекс при строителство на нови сгради“**

**Описание:** Още през 1979 г. Световната здравна организация обръща внимание на последиците за здравето от облъчване от радон, като наред с това през 1988 г. класифицира радона и като канцероген за човека. Геогенният радонов потенциал показва вероятността източника на радон в сградата да е свързан с геологията. Рискът от радон в сградата често е дефиниран като вероятност, че обемната активност на радон в сградите надвишава референтната стойност от 300 Bq/m<sup>3</sup>, а геогенен източник на риска (потенциален риск) на района или на дадена зона се описва от нейния радонов потенциал. Препоръките на СЗО за превенция на здравето на населението са основа за въвеждане на регулаторен контрол на облъчването от радон. И в тази връзка, България е транспонирила законодателството си с Европейските Директиви. Изискванията на новите нормативни актове и липсата на фундаментални изследвания в областта на геогенния радонов потенциал на територията на България, обосновават актуалността на проекта. Приложените фундаментални научни изследвания водят до съществен ефект върху качеството на въздуха в сградите и подобряване на условията на живот и на работна среда. Проектът дава нова перспектива за охарактеризирането на терени при новото строителство, реконструкцията на стари сгради и управлението на вентилацията в тях.

**Модератор:**

доц. д-р Димитър Антонов

Геологически институт „Страшимир Димитров“ на Българска академия на науките

**„Елементарен и изотопен трансфер на метали при генериране на нефт“ „ElimetraOilGen“**

**Описание:** Основната цел на проекта е да се установят нови неорганични геохимични параметри



обвързващи седиментни скали богати на органика (СБО) с нефтените продукти произлязали от тях. Работната хипотеза е, че елементните съотношения и изотопният почерк на множество елементи-следи остават непроменени при нефтогенериране. Екип от млади и опитни учени тества тази хипотеза, изследвайки генетично свързан и двойки от нефт-нефтогенерираща скала и поставяйки си три основни задачи: 1. Характеризиране на металното съдържание на нефт в геоложки контекст; 2. Идентификация на метални съотношения, които обвързват нефта с генериращата скала; и 3. Разработка на нови изотопни методи за корелация на нефта с генериращата скала.

Това изследване ще подобри фундаменталното разбиране за геохимичните резервоари и процеси и за формирането на нефтени системи. Металите в СБО ще даде информация за източниците и процесите които са действали по време на отлагането на скалите. Част от резултатите биха могли да допринесат за проследяване на нефтени замърсявания, както и за подобрения в рафинирането на нефта. Проектът ще развие научния потенциал на младите изследователи, на целия екип, и на базовата организация в България.

Проектът е финансиран по Национална научна програма „Върхови изследвания и хора за развитие на Европейската наука“ /ВИХРЕН/ 2021, от Фонд Научни Изследвания за срок от пет години.

**Модератор:**

доц. д-р Светослав Георгиев

Геологически институт „Страшимир Димитров“ на Българска академия на науките

**„Живакът в геоложки материали и горива от България: минало и настояще за устойчиво бъдеще“**

**Описание:** Живакът е химичен елемент с изключително сложен геохимичен и биохимичен цикъл. Той има редица индустриални приложения, но също така и опасно въздействие върху човешкото здраве и околната среда. Ефективният контрол върху живачните емисии задълбочени познания за наличието на Hg в основните видове горива, както и познаване на процесите, свързани с отделянето, мобилността и улавянето на Hg в околната среда. Въпреки че България разчита до голяма степен на изкопаеми горива и биогорива за производството на енергия, включително и за промишлена дейност, към момента тази информация не е налична за страната. Като решение на този проблем, предложихме проучване, което да характеризира съдържанието на живак и геохимичния контрол за натрупване на Hg в геоложки проби и горива от България. Нашата хипотеза е, че тези горива съдържат осезаеми количества Hg и представляват потенциални източници на значителни антропогенни емисии. Хипотезата на проекта се основава на презумпцията, че при известен фазово-минерален и химичен състав на горивата и техните пепели, и известни концентрации на Hg в тях, може да бъде предвиден риска за околната среда и потенциала за намаляване на живачните емисии.

Ето защо, основната цел на проекта е характеризирани на съдържанията на живак в геоложки проби и горива и изследване на поведението му в околната среда.

**Модератор:**

доц. д-р Светослав Георгиев

Геологически институт „Страшимир Димитров“ на Българска академия на науките

**„Магматични и пегматитови системи като източник на критични суровини и индустриални материали“  
(Проект PEGMAT от програма ЕРА-МИНЗ)**

**Описание:** Редкометалните гранити и пегматити в световен мащаб са източници на критични суровини и индустриални материали. Тези магматични тела са обогатени на различни несъвместими метали като Li, Ta, Nb, Sn, W, Be, Cs и REEs, които представляват интерес за Европейската икономика. Много от индустриалните минерали като фелдшпати, кварц, слюди и каолин също се добиват от пегматити. Проект PEGMAT се фокусира върху (пре)оценка на редкометалните гранити и пегматитови тела в Карпато-балканската област и в Бохемския масив. Очакваните резултати от системното изследване ще послужат при оценката на потенциала на българските пегматитови находища като източници на критични суровини и индустриални минерали в съответствие с националните и европейски стратегии за устойчиво развитие.

**Модератори:**

доц. д-р Росица Василева

Геологически институт „Страшимир Димитров“ на Българска академия на науките

**„Геохимия и палеообстановки на полиметални конкреции и седименти“ (договор КП-06-Н34/6 с ФНИ)**



**Описание:** Съвременният интелигентен растеж и нуждата на Европа от редкоземни и редки елементи за прехода към зелена икономика, изискват прилагането на високо ниво на научни знания и изследвания. Проблематиката на настоящия проект е свързана с нуждите на България от познаване на георесурсите, определени като “критични” за Европа – високо- и зелено технологични елементи, като REE, Li, Co, Ga, In, V, W и др. Проектът представлява насочено фундаментално комплексно научно изследване на полиметални/манганово-железни (Mn-Fe) конкреции и металоносни седименти във Фанерозойските комплекси на България, разгледани в сравнение със съвременни полиметални и богати на REE конкреции и седименти в лицензионната площ на България (като част от Международната изследователска организация Интерокеанметал) в зоната Кларион-Клипертон, Северен Тихи океан.

Целта на проекта е на базата на критичен научен анализ на публикуваната литература за геоложките комплекси в България, собствени знания и наблюдения и допълнителни теренни изследвания да бъдат подбрани най-подходящите разрези и части от тях за отлагане на полиметални конкреции и седименти, да се определят времевите интервали на образуване (палеоепохи) и генетичните условия, при които в тях се включват REE и “критични” елементи следи. Със съвременни аналитични методи ще бъдат изяснени пространствените геохимични вариации и основните минерални фази, в които те се включват. Ще се направят сравнения със съвременните полиметални конкреции, които да обяснят разликите и приликите в поведението на редкоземните и редки елементи в зрели и незрели седименти, както и при променящите се геоложки и климатични условия и процеси през различните епохи.

**Модератор:**

доц. д-р Атанас Хиков

Геологически институт „Страшимир Димитров“ на Българска академия на науките

**„Плазма индуцирана от ултрабързи лазерни импулси в прозрачни среди“**

Представяне на проект „Динамика и формиране на плазма индуцирана от фемтосекундни инфрачервени лазерни импулси в прозрачна среда“

Едно от най-великите изобретения на човечеството през последния век е лазерът, и е променил значително всички аспекти на живота. Ултрабързите лазери са сред най-големите постижения на лазерните технологии и позволяват за пръв път директното изследване на взаимодействие между лазерното лъчение и материята при екстремни физически условия. В последните години бързо нараства броят на приложенията им, включващ: модификация и функционализация на повърхности, създаване на наноструктури, лазерна хирургия, създаване на биоизображения и 5D записване и съхранение на данни.

**Модератори:**

гл. ас. д-р Георги Янков, доц. д-р Екатерина Йорданова

Институт по физика на твърдото тяло на Българска академия на науките

**„Изследване на влиянието на мелитин върху повърхностния електричен заряд на еритроцити и митохондрични мембрани“**

Мелитинът (Melittin) е пептид, съдържащ се в пчелната отрова, със силен ефект върху клетъчните мембрани. Нашите научни изследвания са посветени на изучаването на неговото въздействие върху червените кръвни клетки и митохондрии за биофизични, медицински и фармацевтични приложения.

**Модератор:**

Физик Огнян Петков

Институт по физика на твърдото тяло на Българска академия на науките

**„Електрохимични свойства на липидни мембрани, съдържащи амфифилни пептидни миметици“  
“Electrochemical properties of POPC-KLAKLAK-NH<sub>2</sub> lipid membranes”**

Постерно представяне на резултатите от електрохимично изследване на моделни липидни мембрани в присъствие на синтетични амфифилни пептиди с потенциал за приложение във фармакологията и биомедицината.

Изследването е финансово подкрепено от ФНИ (№ КР-06-N58/6/2021).

**Модератор:**



Велизар Георгиев

Институт по физика на твърдото тяло на Българска академия на науките

**„Изследване на ПОЛИМЕР/ТЕЧНО-КРИСТАЛЕН КОМПОЗИТ PEO/5CB/MgCl<sub>2</sub>“**

Изследвахме Mg<sup>2+</sup>-йон-проводими електролити, съставени от полимера полиетилен оксид (PEO) и нематичния течен кристал пентил-цианобифенил (5CB), както и магнезиев хлорид (MgCl<sub>2</sub>), добавен като донор на йони. Съставът на синтезираните полимер-йонни комплекси е PEO/5CB/MgCl<sub>2</sub> = 63/27/10 тегл.%. Гъвкави филми с дебелина 150 μm от този полимер/течнокристален композитен електролит бяха произведени чрез техника за леене на разтвор. Честотното поведение на филмите беше измерено чрез комплексна електрическа импеданс спектроскопия в диапазона 1 Hz – 1 MHz. Йонната проводимост и нейната зависимост от температурата в диапазона 25 – 60 °C като ключови характеристики на PEO/5CB/MgCl<sub>2</sub> бяха определени и свързани със структурните свойства на този електролитен материал.

Произведените Mg<sup>2+</sup>-йон-проводими полимерни/течнокристални композитни електролити са привлекателни за приложения в устройства за съхранение на електрическа енергия, гъвкава органична електроника и сензори.

Източници на финансиране:

Работата (изследванията) са подпомогнати от Националната програма на МОН „Млади учени и пост-докторанти 2“ одобрена с РМС 206/07.04.2022г. и от проект по Фонд научни изследвания Договор № КП-06-Н58/6 „Структурни и функционални изследвания на течнокристални нанокompозити за приложения във фотониката, сензориката и биомедицината“.

**Модератори:**

ас. Тодор Влахов, проф. дфн Йордан Маринов

Институт по физика на твърдо тяло на Българска академия на науките

**„Ултрабързите лазери в регенеративна медицина - перспективи и тенденции в напредналите технологии за имплантируеми биоматериали“****Представяне на проект „Функционализация на 3D принтирани фиброзни матрици чрез фемтосекундно лазерно моделиране“**

В продължение на хиляди години регенерацията е била тема на интерес сред научния свят. Записи, датиращи от 8 век пр. н. е., потвърждават, че теорията за регенерацията наистина е била призната, макар и не напълно разбрана. Това е изобразено още в древногръцката митология, където способността на черния дроб да се регенерира е била известна. Сега знаем, че черният дроб е единственият орган в тялото, който може да се регенерира спонтанно след нараняване. Регенеративната медицина се развива от предходни дейности, включително хирургия, хирургически импланти и все по-сложни тъканни матрици от биоматериали (кожни присадки). Работата в областта на трансплантациите в средата на 50-те години на ХХ век дава началото на първите терапевтични операции. С времето клетъчните биолози поставят под съмнение възможностите за целостта на трансплантираните тъкани и започват изследвания за възможностите за създаване на тъкани в лабораторни условия. Така започва ерата на тъканното инженерство, която ни отвежда в областта на регенеративната медицина.

**Модератори:**

доц. д-р Екатерина Йорданова

Институт по физика на твърдото тяло на Българска академия на науките

**„Ултрабързите лазери и техните приложения при захващане и ускорение на неутрални частици“****Представяне на проект „Оптично охлаждане и ускорение на неутрални частици с фемтосекундни лазерни импулси“**

За изучаване на всяко явление измерването никога не може да бъде достатъчно. Това означава, че простото пасивно проследяване на явлението е недостатъчно и е необходимо да можете да го манипулирате.

Напредъкът и развитието на лазерните технологии и създаването на свръх-мощни лазери с времев



продължителност във фемтосекундния времеви диапазон е сред най-големите постижения и пробиви в науката и техниката през миналия век и непрекъснато привлича все по-голям интерес със своите неограничени възможности и множество приложения, както за научни така и за технологични и обществени цели

Оптичното захващане на частици е безконтактна и неинвазивна техника, която позволява манипулиране на микрочастици от фокусиран лазер лъч. Тази техника се превърна в мощен инструмент за манипулиране на микрометрични обекти и се използва в широк спектър от приложения във физиката, биологията, химията и микрофлуидни среди.

**Модератори:**

доц. д-р Екатерина Йорданова, гл. ас. Д-р Георги Янков  
Институт по физика на твърдото тяло на Българска академия на науките

## Онлайн дискусии и видеоматериали

Час	К-TRIO ЗА ВСИЧКИ: Кръгла маса	Линк/Адрес
10.30-12.30	<p><b>„Бизнес модели за технологичен трансфер и комерсиализация на научни продукти и резултати от научна и развойна дейност“</b></p> <p>По време на кръглата маса ще бъдат обсъдени важни и актуални въпроси свързани с комерсиализацията на научни продукти и резултати от научна и развойна дейност. Тематиката на кръглата маса позволява да бъдат дискутирани идеи за подобряване на резултата от прилагане на съществуващите практики за постигане на синергия при работата на представителите на научната област с индустрията и бизнеса.</p> <p>Фокусът е да се търсят решения, като например такива при осъществяване на трансдисциплинарно сътрудничество в научните области за стратегическо бизнес планиране.</p> <p>Основната цел на кръглата маса е да събере на едно място всички заинтересовани страни, като предостави форум за дискусия и споделяне на опит и резултати от комерсиализация и технологичен трансфер на обекти на интелектуална собственост.</p>	<p><b>Кога: 29.09.2023 г.</b> <b>Хибридно</b> <b>Къде:</b> Единен център за иновации на БАН <b>гр. София 1113,</b> <b>ул. „Акад. Г. Бончев“ бл. 26Б</b> <b>и</b> <b>Онлайн:</b> <a href="https://us06web.zoom.us/j/84149299113?pwd=dkRBYTFZZGFkWXkvcC9rTUxDbWhXZz09">https://us06web.zoom.us/j/84149299113?pwd=dkRBYTFZZGFkWXkvcC9rTUxDbWhXZz09</a></p> <p><b>За регистрация:</b> <a href="https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdv-LUKjdiWqPUfqXDEQH0t4oO8-FgGEJu0jkiXfv3gHgHg_Q/viewform?usp=sharing">https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdv-LUKjdiWqPUfqXDEQH0t4oO8-FgGEJu0jkiXfv3gHgHg_Q/viewform?usp=sharing</a></p>



<b>30 септември 2023</b>	
Археологическа експозиция „Антична Сердика“, бул. Мария Луиза №2	
<b>К-TRIO ЗА ДЕЦА И ВЪЗРАСТНИ: Кабинети по любопитство</b>	
11.00-13.00	<b>Пътешественици във времето</b> Под формата на игра, състояща се от табло и зар, децата ще имат възможност да пътуват във времето и да посещават различни исторически епохи. Всяко посещение ще бъде ограничено в рамките на 5 минути, но децата ще имат правото да удължат това време, използвайки различни предмети. В някои от периодите, в които попадат ще им бъде разказвана история, а други ще изискват тяхното участие, като не бива да променят хода на историята. Всеки ще разполага с легенда, за да се ориентира в кривата на времето. Играта ще се води от млади учени и изследователи.
14.00-16.00	<b>Как се пресъздава историята</b> Реконструкция, възстановка, жива история и експериментална археология - всичко това са термини, които добиха особена популярност през последното десетилетие у нас, а още по-рано - и по света. Какви са различните подходи в пресъздаването на историята, кой се занимава с това и какво е мястото им в съвременното.